

זירת-המלחמה של בורמה

ננסה נא לתאר לעצמנו את בורמה כתיבה ללא מכסה, שהיא סגורה משלושה צדדים, ופתוחה לצד דרום. שלושת רפנותיה של התיבה הם שלושה רוכסי הרים שונים בגובהם, בין 9,000 רגל ועד למעלה מ-20,000 רגל, והם מכוסים רובם צמחי-ג'ונגל צפופה. היפנים התבססו על תחתיתה השטוחה של התיבה, בשלהם כל הנוחות של פעולות על פני שטחים נוחים למעבר, אנו נאחזים, מתוך מאמץ שבמתיחות, בצדיה התיצוניים של התיבה, בשרם נוכל לחדור לפני-ולפנים התיבה, יָדָרֵשׁ מאתנו לפלפל ולהעלות את מלוא ציודנו אל פסגת הדופן, ולערוך משם את ההסתערוך.

משנשתרשה תמונה זאת בהכרתכם, לא תוכלו שלא להשיג מה עצום היתרון אשר ליפנים, בהחזיקם בבורמה המרכזית והדרומית. כל מְנַנְנֵנִים הצבאי פרוש על פני תבלי ארץ נוחים, עם דרכי-חיבור רבים ושוכים. ואילו הסינים ואנו עצמנו, הלוחמים למען חרור אל תוך בורמה, מוטל עלינו לחצות את ההרים המהווים מעצור כה אדיר להתקדמותנו. כל קשרי החיבור עם בורמה לפני המלחמה היו בדרך הים, מנמלי בורמה בדרום. לפיכך, לא קמו דרכים החוצות את ההרים, פרט לאלה שנבנו בזמן האחרון למען שמש את צרכי המלחמה. העמק של נהר ברמאפוטרה, אשר דרכו עובר עורקי-החיבור העיקרי של ארץ אסאם*, אינו מהווה למעשה אלא מבוא סתום. אף דרך-החוף אשר מהנמל צ'יטאונג שבהודו אל אקיאב, שבחבל אראקאן בקצה בורמה, נפסקת בקצהו של חצי-האי מאיו. נדרש, איפוא, מן הארמיה ה-14 וחיליות הסינים, שאומנו עיי האמריקאים, לטפס על פני ההרים כדי להגיע אל פנים התיבה; לשם כך עליהם לפלס לעצמם, מתוך קרבות, דרך בשטחים קשי-מעבר, מן הקשים שבעולם כולו, בדרכי חיבור עלובות ביותר, מול אויב אשר על צדו כל היתרון-שבחומר.

מהתווית שכצפון עד לאראקאן במפרץ בנגאל מרחק 700 מיל במעוף הצפור אבל הרבה יותר מ-1000 מיל לארם המהלך ולפרד המטפס. נמצא, איפוא, כי אורכה של חזית בורמה ישווה כמעט לזה של החזית הרוסית, ודרכי החיבור אשר לה גרועים ומעטים בהרבה מאלה שברוסיה. מספר החיילות הפועלים בבורמה משני הצדדים הוא, כמובן, רק חלק קטן מאלה שבחזית הרוסית, ואין להם כל אפשרות להיערך בקווי-הגנה רצופים. והאמת היא, כי ישנם רק שלושה חבלים אשר בהם מתנהלים קרבות בקנה-מידה ניכר בין גופי-חיילות מאורגנים וקבועים.

* אסאם — אחד ממחוזות הודו הגדולים, זה הסמוך ביותר אל בורמה העלית. מסילת-הברזל וחכביש העוברים במרכזו שימשו עורק מרכזי לחיבורו של העורף שבהודו עם הקטע המרכזי של חזית-בורמה (במדינת מניפור הנפילית של הודו, אשר אימפאל היא בירתה). מכאן תחרו גם לקראת הקמת דרך חדשה מהודו אל סין, על פני רוכסי התימלאיים. — הערה.

הראשון - בצפון, מקום בו נמצא הפיקוד על החילות הסיניים והאמריקאיים בידי של הננרל סטילגל; השני מדרום-מערב לראשון, מסביב לאימפאל, שם קורפוס בריטי מנין על עמדותיו בפני התקפות היפנים; ולבסוף, גם החזית באראקאן. כל אלה מהווים חזית אחת, עם אסטרטגיה אחידה, בפיקודו של האדמירל מאונטבטון. אלא שבנקודים בין שלוש העמדות האלו משתרעים שטחים נרחבים אשר בהם מפורזים ומתנועעים הפטרולים; הללו הנם צורת ההגנה היחידה העומדת כאן לרשותו של כל אחד משני הצדדים.

רק הודות לקיומם של האזורים הבלתי מוגנים הללו נתאפשרה אשתקד משלחת הננרל וינגייט לתוך לבה של בורמה. חיילות המוכנים לעמוד בפני קשיים פסיים גדולים ולפלס דרך לעצמם בתוך צמחית-נינגל צפופה ובמדרונות-הרים תלולים על מעלותיהם ומורדותיהם, - אלה יכולים ללכת בכל אתר, כאשר ירצו. ובכל זאת, גם להם תחומים שיש להתחשב בהם, ואלה נקבעים ע"י משקלו ועצמתו של הציוד שביכולתם לשאת, וע"י כמות המזון אשר באפשרותם לקחת אתם ואשר אפשרי לספק להם. שדרתו של וינגייט עשתה מלאכה להפליא בשנה שעברה, ברם עצמת ציודם לא הספיקה לעשותם סכנה רצינית ליפנים, ואילו אספקת המזון והתחמושת בשבילם, אשר בוצעה בעיקרה בדרך האוויר, היתה מונבלת במספר מטוסי התובלה אשר היו בנמצא. אכן, גם היפנים עומדים בפני אותה הבעיה עצמה. אך מחוץ לבעית האספקה אין דבר אשר ימנע בעדם - כאשר אמנם עשו בשנה העברה וחזרו ועשו השנה - מלבצע תנועות איגוף למרחקים, לעקוף את עמדותינו ולהניע אל עורקיה-העורף שלנו. באפשרותם לעשות כזאת, כאם יערכו את מסעותיהם בליות ציוד קל בלבד, ובאם מוכנים הם להרעיב את עצמם קמעא. ועליהם לרעוב במסע ממין זה, כאשר חסרים להם מטוסי התובלה אשר יספקו להם את הדרוש.

יכול השואל לשאול, מפני מה אין לגלות תנועות איגוף אלה מבעוד מועד, באמצעות הסיוור מן האוויר. מסתי בעצמי מעל לחלקים שונים של הארץ הזאת והתיאור היחיד אשר ביכולתי לתת לה הוא כי הארץ כולה נראית מלמעלה כשטחי איזוב סבוך או כראשי כרובית צפופים שצבעם ירקרק-אפרפר, כה עבותים העצים, וצפופות צמרותיהם, ורצוף הנינגל. כאן אפשר לטוס על פני 100 מיל מבלי לראות רווח בין היערות וסימן של משכן אדם. נאמר לי, כי שדרת-צבא תוכל לעבור פה במרחק 500 מטרים מפטרול, אשר כל תפקידו הוא להבחין בה, וזה לא יריש בה כלל. ועל כן אין לתלות אשמה בכוחות-האוויר או בחילות-הקרקע אם שדרות פושטות ומצליחות לחדור לעומק שטחו של היריב. במקרים כגון דא הדבר החשוב באמת הוא, אם מצליחים הפושטים להחזיק מעמד באיזור חדירתם משך זמן המספיק כדי לנתק באופן מוחשי את קוי התחבורה של כוחות האויב וע"י כך להקיפו למעשה ולהרעיבו. ואולם, אם יש באפשרותו של האויב המוקף לקבל את אספקתו בדרך האוויר ואם יש לו העליונות באוויר, הרי שיכול הוא להחזיק בהתמדה בעמדותיו שהוכנו מראש, ולהשיב מהם מלחמה לכל תוקף. אם יקרה כזאת, הרי שפְּלִיט־הפשיטה לא תוכל לבצע את מטרחה ובמקדם או במאוחר

חוקה ותקבל היא עצמה, - ואז תושמד כליל. הוא הדבר אשר קרה באראקאן בחודש
 סברואר, כאשר הארמיה הייזר זכתה בהצלחתה הניכרת הראשונה.*
 כך נמשך המשחק הזה והולך, משחק בו כל אחד מכתר את כל אחד. בסוף
 ינואר החילונו לאנוף את היפנים באראקאן, - והללו הניבו מיד על ידי כך שעקפו את
 משמרות-החוץ הקיצוניים שלנו ממזרח וקנו להם שביחה במעבר-יפאקו-איק שבפורפנו.
 ושוב, כאשר התקדמותו של הנגדל סטילואל מצפון החלה לאיים ברצינות על
 היפנים, ערך האויב את מבצעו לקראת אימפאל, אם כי באותה שעה עצמה
 עמרנו אנחנו בפעולות-הבקעה כדי להחדיר חיל ניכר (בעיקרו - בדרך האויר)
 לתוך לבנה של בורמה**. והלא שם נורם החיל הזה צרות אין סוף לקווי-העורף
 של האויב.

מערכת אראקאן נמשכה רק קצת יותר מתורש. היא נערכה על פני שטח
 של כ-50 מיל מרובעים, ואנו ניצחנו בה. ואילו כיום*** אנו עומדים בפני מצב זה
 שהמערכה על אימפאל ועל דרך מניפור**** נערכת על פני שטח הנדול כמעט פי
 300 מזה. ועל כן רבות ביותר אפשרויותיו של האויב לנרום לנו צרות. נוסף על
 בן סובלים אנו כאן בשל העובדה, שאינה נוחה לנו כלל, כי כל עורק-התחבורה
 הראשי שלנו, ממחוז אסאם אל אימפאל ואל טיידים אשר מעבר לגבול בורמה,
 משתרע באופן מקביל לתוית הקרבות. ומן הראוי להזכיר כאן שההרים באזור
 זה***** כיוונם מצפון לדרום, ועל כן לא נשאר, מבחינה הנדסית, אלא לסלול את
 הכביש הזה, שהוא כמעט כולו מעשה-ימיי-מלחמה, לאורך העמקים שבין רוכסי
 ההרים המקבילים. יש, איפוא, בידי היפנים לתקוף את הדרך הזאת לכל אורכה,
 ואכן זה הדבר אשר עשו. הם שלחו שלוש שדרות: אחת, מעבר טיידים, בכיוון לצפון-
 מערב; אחת בכיוון מערבה, לקראת אימפאל; ואחת, אשר פילסה דרך לעצמה,
 צפונית יותר, אל הכביש אסאם-אימפאל. צריך לשער כי מטרתם העיקרית הוא
 המישור שמסביב לאימפאל, כי משיטתו על זה, שהוא השטח הישר היחיד
 שבסביבה זו, יהיה באפשרותם לערוך התקפות-אויר יעילות על קו התחבורה היחיד
 של הנגדל סטילואל*****. וכן יהיה או באפשרותם לערוך פשיטות, בשדרות נעות,

* החזית הבריטית באראקאן היתה נשקפת אז דרומה ודרומה-מזרחה. היפנים, שעקפו את
 המזרח, התיצבו במיצרי-ההרים ניאקו-איק, תנוכר להלן, בעורפה של הדיביזיה ההודית השביעית
 (שני שלישי - הודים, ושליש - בריטים) ואמרו לכתרת ולשבוחה. אולם הדיביזיה סופקה בכל דבר
 הכרחי בדרך האויר, ערכה התקפות נגד, וכוחות בריטיים תקפו את היפנים גם מצפון. לבסוף, מקצתם
 של כוחות החזית היפניים תושמדו, ומקצתם נתלצו ונסוגו אל צבאם העיקרי. - המער.

** הכוונה ל"קבוצה לחדירה למרחקים" ("Long-Range Penetration Group"), אשר הוקמה ע"י
 חמ.גנ. א. צ'ינגייט - המער. *** המאמר נכתב בסוף אפריל. - המער.

**** דרך המלך, אשר בחלסה נבנתה בשנתיים האחרונות, מפחוז אסאם אל קוהימה ואל אימפאל.
 בירת מדינת מניפור, ומשם - לדרום מזרח, אל עבר גבול בורמה. - המער.

***** כאשר גם בבורמה בדרך כלל. - המער.

***** הכביש המרכזי של אסאם, הנמשך לעבר לור, שממנה המבוא לתוך עמק הוואנג, דרכו
 התקדמו כוחותיו של סטילואל לעבר מייטקיינה שבבורמה העלית. - המער.

על מסילת הברזל*. על ידי כך ניתן היה אז לסלק את האיום הרציני ביותר למעמדם של היפנים בבורמה, — הלא היא ההתקדמות של בעלי הברית לעבר מייטקינה.

אולם הננו מחויקים במישורה של אימפאל ככות, כשטנקים ותותחים שלנו עומדים כנגד אותו הצידוד אשר יכולים היפנים לשאת על גביהם בדרך משעור יערות, ואנו נאחזנו בשתי הדרכים היחידות מן הדרום שבהם יכול היה האויב להביא את הטנקים ואת תותחיו הכבדים. את חילותינו הקדמיים אפשר לספק בקביעות מן האויר ככל הדרוש, ואין, אפוא, משמעות אסטרטגית לניתוקה של דרך-מינפור על ידי פלגות קטנות של היפנים. אכן, מבחינה טקטית, אין זה אלא פגע רע. היפנים נדמו לעדת עכברושים השורצים בחלקת שיחים, בנבעה קטנה אחת, כ-150 רגל גובהה וכמה מאות רגל רוחבה, החויקה פלגת אויב. כאשר תקפונה נילינו כי מנהרות נחפרו דרך הגבעה כולה, בארבעה כיוונים, ו-160 מאנשי האויב המתונו לנו במנהרות האלה. היה עלינו להרוג, מתחת לפני האדמה, כל אחד מ-160 היפנים הללו, והמאמץ הזה עלה לנו ב-100 אבידות-אדם. כל אחת מעמדות-הימנן שלהם היה צריך ללכוד מתוך מאמץ שקרני, ולפעמים עלה הדבר ביותר; אבל, כאשר הוכיח נסיון אראקאן, ניתן הדבר להעשות ואף ייעשה. באראקאן היינו זקוקים לחודש ימים לביצוע הדבר; ואולם הפעם, היות ושטח המערכה גדול יותר ללא כל השוואה, ימשך התהליך הזה יותר. האויב משלח קרימה פלעתי, פעם בכאן ופעם בכאן, בתוך אוור נרחב זה של הרים ונינגל, ובפלגות אלה נצטרך לטפל בו אחר זה. הננתנו אנו ערוכה לעומק; ברם, להבדיל מו של הגרמנים בחזית רוסיה, אין היא נמישהי. עומדים אנו ונלחמים עד הסוף באותן הנקודות אשר הן חיוניות בשבילנו; ובו הזמן עצמו, ברווחים שבין עמדות-הקבע, מבקשות השדרות הנעות שלנו, המורכבות טנקים, תותחים ורגלים, לאלץ את האויב שיכנס לקרב, ולחשמירו. תוצאת המערכה תלויה בזה, אם יצליחו בכך. עלינו לפנות מן האויב את דרך-מינפור, בהקדם ככל שנוכל, ולהרוף אותו אחר-כך חזרה אל הנהר צ'ינג'ין שבבורמה. ושם, כשתילות-הפלישה שלנו יהיו מאחורי גבו, מצבו לא יהיה נוח משום בחינה.

אלה מחילותינו אשר נגזר עליהם להחזיק מעמד בעמדותיהם, כשקוי התחבורה שבעורפם מנותקים ומקור אספקתם היחיד הוא תובלת-האויר, הכרחי שתהא בהם רוח תקיפה ובטחון מוחלט ביכולתם להנחיל תבוסה לאויב. חילות הארמיה הייד, באראקאן וליד אימפאל, גילו את התכונות הללו. אלה אשר חדרו ממש לתוך חוכם של השטחים הכבושים ביד האויב, דרושים להם היכולת לסבול ולהתמיד וכן כושר-התחבולה לא פחות מאומץ-הלח. כולם מוכרחים כאן להיות דרוכים, במצב "הכין מתמיד, בעמדם בפני אויב רבי-ערמה ומחרף נפשו. וזאת לתהילתם הרבה של חילותינו הבריוטים וההודים, כי וכו, תחת פיקודו רבי-ההשראה של האדמירל

* הכוונה למסילת-הברזל של אסאם, המחברת, בדרך דימאפור בירת אסאם, את כלכותה עם סאדייה. שבקרבת לזו שנוכרת לעיל; גם היא משתרעת בכיוון המקביל לחזית. — המער.

מאונטבאטן, להצלתה של ממש באראקאן, ויש לקוות כי יזכו לכך גם בואך אימפאל. הצלתם של אנשי וינגייט נבעה לא רק מרוחם האיתנה אלא גם מן האמון וההכנה, הדמוקרטים עד מאוד, אשר קיבלו; והוא הדין גם לגבי חילות הסינים, בעלי האמון האמריקאי, אשר לגנרל סטילואל.

בו בזמן שהפיקוד האופרטיבי על כוחותינו בדרום-מזרח של אסיה נתון בידיו של האדמירל מאונטבאטן, הרי האחריות לעיני המנהלה והאמון מוטלת על הגנרל אוקינלק, המפקד הראשי בהודו. שני הקצינים הנבונים האלה שותפים לתפקיד האדיר, באחריות עבור ההצלתה או הכשלון של האופרציות חייב לשאת האדמירל מאונטבאטן, וגנרל אוקינלק הוא אשר צריך לחשל את המכשירים בהם ישתמש שותפו. מכשירים אלה נילו את עצמם כמוצלחים בקרב, והרעה נותנת כי גם תוצאות ההיאבקות המתנהלת כרגע עלולות לאשר את איכותם.

מה הספקנו להשיג עד כה? חוששני כי אין לציין כאן דברים רבי-רושם ביותר, אך נראית, בכל זאת, התקדמות של ממש. הקרבות הסבוכים שבאראקאן ובנבעות צ'ין, כשהחילות הבריטיים-ההודיים לחמו נגד שלושת רבעי כוחות היפנים שבבורמה, איפשרו לכוחותיו של גנרל סטילואל, שחדרו מן הצפון, לבצע התקדמות מוחשית. שדרותיו כבר עברו על פני שטח השפלה שממזרח להרים והם עולים במעלה מייטקינינה ודרך-בורמה* הישנה*. בעורפם של חילותיו – ממריצים את בנייתה של דרך-לדו החדשה, ככל שיוכלו המהנדסים האמריקאיים למהר בסלילתה. בסתיו הבא, כשתפתח העונה החדשה של מזג אוויר נוח, יהיה לצדנו יתרון גדול זה של דרך ראשית שעליה נוכל להשען, בדרום התיצבו כעת חילותינו על פני הדרך, המקבילה לחוף הים והחוצה את חצי-האי אראקאן**, החיונית כשביל החוקת צבאן בחבל זה למשך תקופת המונסונים והנשמים. גם כאן, משיבוא הסתיו, נוכל לחדש את מסע המלחמה שלנו כשבנקודת-המוצא שלו יהא לנו בסיס איתן***.

הצלחנו במידה רבה להכתיר את עצמת-האוויר של היפנים בזירת בורמה, הפלנו מספר רב של חללים מקרב האויב, וכן אילצנו אותו להפעיל כאן מחילותיו בפליים בערך משפעלו בסתו העבר, למרבה אבידותיו. הכלל, עשינו דבר למען ליפוף עמדתם של היפנים לקראת ההשתערות הגדולה שאנו עוסקים בהכנתה.

* בינתים הגיעו כבר אל מייטקינינה וגלחמים בחוכה. — המער.

** קצהו הדרומי של חצי-האי הוה נקרא כרגיל, בידעות מהחזות, "חצי-האי מאיין", כשמו של

הנהר העובר בו. — המער.

*** אכן, כפי שמציין מרשל-האוויר-הראשי ג'ורג' בעצמו בראשית הסאמר, אין חצי-האי האראקאני, והדרך שלאורכו, מובילים לשום דבר, כי מדרום לו – הים, וממזרח – הרים קשי-מעבר, ללא-דרך. על כן מוצגת לרוב שאלת כיבוש-מחדש של בורמה או במגמה של חדירה באיזורי-חיות סמוכים יותר (באור זה יש לראות גם את מסעו של גנרל סטילואל אל בורמה העלית וגם את נתיחתם של חילות-וינגייט במעלה הנהר איראוואדי ואת מסע-הפגישת של צבא סיני, מתוך סין עצמה, לקראתם); או – כענין למשלחת "אמפיביית", שתעלה בחופי הדרום, במחוז רנגון, ומבחינה זאת יש הרואים אות בהעברתה של מפקדת מאונטבאטן לאי צילון. — המער.